

# MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 19.februar 2019.godine

**RTS-** U Beogradu opada broj obolelih od gripa

**BLIC-** U Britaniji će deca u školi učiti kako da se izbore sa depresijom, a ovo je STRATEGIJA SRBIJE ZA MENTALNO ZDRAVLJE

**BLIC-** NOVE ŽRTVE GRIPA Dva muškarca preminula u Vranju

**VEČERNJE NOVOSTI-** Vranje: Odobreno 11 specijalizacija

**VEČERNJE NOVOSTI-** Novi skener za srce u Opštoj bolnici u Subotici

**KURIR-** KONGRES PEDIJATARA U BEOGRADU: Aktuelni problemi u pedijatriji 2019. u Sava centru

**TELEGRAF-** Inspekcija će posetiti Opštu bolnicu u Leskovcu nakon smrti muškarca (64) koji je nag i bespomoćan ležao u Urgentnom centru

**RTS-** Iz Instituta za transfuziju krvi pozivaju davaoce, potrebne sve grupe

**\*\*\*DZ VOŽDOVAC-** Šećerna bolest - tihi ubica



## U Beogradu opada broj obolelih od gripa

Zdravstvenim ustanovama u Beogradu tokom prošle nedelje javilo se 13.666 pacijenata sa akutnim respiratornim infekcijama, što je za 22 odsto manje u odnosu na prethodnu nedelju.

"Sa oboljenjima sličnim gripu bilo je 647 pacijenata, što je za 12 odsto manje u odnosu na prethodnu nedelju. Beležimo trend opadanja broja obolelih od gripa ili oboljenja sličnih gripu", rekla je *Tanjugu* epidemiolog prim. dr Leposava Garotić Ilić, načelnica Jedinice za imunizaciju Gradskog zavoda za javno zdravlje.

Prema njenim rečima, najveći broj obolelih je u starosnoj grupi od 20 do 64 godine.

Doktorka Garotić Ilić navodi da je u Beogradu i dalje niska aktivnost virusa gripa, a da će produženje zimskog raspusta za nedelju dana dodatno usporiti širenje virusa.

Ona je podsetila da su važne mere opšte prevencije - izbegavati skupove u zatvorenom prostoru, provetravati prostorije u kojima se boravi, redovno prati ruke.

Prema podacima Instituta za javno zdravlje "Dr Milan Jovanović Batut", u Srbiji je od gripa umrlo 29 ljudi, a prijavljeno je 104.687 slučajeva obolelih u poslednjih šest nedelja.



## U Britaniji će deca u školi učiti kako da se izbere sa depresijom, a ovo je STRATEGIJA SRBIJE ZA MENTALNO ZDRAVLJE

Kod više od 45 odsto učenika osnovnih i srednjih škola u Srbiji prisutno je stalno osećanje brige o svakodnevnim stvarima, 12 odsto ima doživljaj potpune bezvrednosti, dok je sedam odsto njih razmišljalo o prekidu života.

Ovo su pokazali rezultati istraživanja sprovedenog na 1.000 učenika uzrasta od 15 do 19 godina koje je objavilo Ministarstvo omladine i sporta i Centar za edukaciju, istraživanje i razvoj. Mladi se danas sreću s učestalim životnim problemima, što rezultira strahovima, zabrinutošću, osećanjem krivice, neadekvatnosti, nesigurnosti. No, naša zemlja nije usamljena kada je u pitanju povećan procenat mentalnih poremećaja kod tinejdžera - anketa koju je sprovedla Nacionalna zdravstvena služba Engleske otkrila je da je jedno od osmoro dece u dobi od pet do 19 godina patilo od najmanje jednog mentalnog poremećaja. Vođena tim rezultatima, britanska vlada saopštila je da će u 370 engleskih škola đaci učiti novi predmet - "majndfulness", koji će ih učiti kako da poboljšaju svoje mentalno zdravlje. Đaci će tamo raditi s ekspertima kako bi naučili tehnike opuštanja, vežbe disanja i druge metode koje će im pomoći da regulišu svoje emocije. Cilj programa je, rekle su tamošnje vlasti, da uoči koji pristupi su najbolji za prilagođavanje mladih ljudi svetu neverovatno brzih promena. Ova odluka naišla je na pozitivne reakcije širom Evrope, ali se neminovno nameće jedno pitanje - šta Srbija preduzima povodom ovog problema?

### STRATEGIJA ZA MENTALNO ZDRAVLJE

- Stručni tim Klinike "Dr Laza Lazarević" pri Kliničkom centru Srbije aktivno je učestvovao u izradi Nacionalne strategije za mentalno zdravlje čiji je integralni deo upravo plan za unapređenje mentalnog zdravlja dece. Ova strategija je gotova i njeno usvajanje se očekuje u najkraćem mogućem roku - otkriva za "Blic" dr Ivana Stašević Karličić, v. d. direktora "Laze Lazarević".

A kako je od strateške važnosti očuvanje mentalnog zdravlja najvažnije i najranjivije kategorije - dece, da bi ovaj projekat bio uspešan, u njega mora biti uključeno i Ministarstvo prosvete.

- Strategija prevencije samoubistva koja je trenutno u izradi i čije donošenje podržava Ministarstvo zdravlja sa resornim ministrom na čelu sadrži jasan predlog multisektorske saradnje sa Ministarstvom prosvete jer smo svesni da je sve osim sistematskog rada sa najmlađima samo gašenje požara, a ne i kvalitetan rad na prevenciji - priča dr Stašević Karličić.

Tako je, objašnjava ona, Nacionalnom strategijom predložen poseban vid predavanja koje će na duge staze biti od pomoći svim školarcima.

- Neophodno je uvođenje posebnog modela edukacije od najranijeg školskog uzrasta koji bi se odnosio na mentalnu higijenu dece. Ta edukacija je neophodna za održivost koncepta prevencije, koji će rezultate dati kroz vreme koje je pred nama. Nema zdravog čoveka i društva bez zdrave i pravilno usmerene dece - smatra direktorka Klinike "Laza Lazarević".

## **PROBLEMI MLADIH**

Svakog dana na ulici prođete pored dece i tinejdžera koji se bore da se uhvate ukoštac sa načinom na koji bi se uklopili u sve složeniji savremeni svet - boreći se sa stvarima kao što su intenzivan pritisak u školi, nasilje ili problemi kod kuće, dok su sa strane bombardovani društvenim normama.

- Ukoliko zakažu psihološke odbrane, odnosno ličnost ne poseduje dovoljno psihičke otpornosti, dolazi do mentalnih poremećaja koji smanjuju njihovu efikasnost i negativno utiču na kvalitet života i osećanje zadovoljstva - objašnjava za "Blic" psiholog Marina Nadejin Simić.

A životni problem mladih su brojni - društvene promene, brz tempo života, fleksibilni ili nepostojeći vrednosni sistemi, prezauzetost roditelja, nedovoljna podrška porodice, nerealni standardi izgleda i uspešnosti, kompetitivna atmosfera u školama, dug boravak na društvenim mrežama i za kompjuterom, korišćenje psihoaktivnih supstanci, nasilje, nedostatak novca, rizični seksualni odnosi...

- To rezultira povećanom zabrinutošću, strahom, osećanjima nesigurnosti, usamljenosti, tuge i besperspektivnosti. Zahvaljujući savremenom načinu života, mladi nemaju dovoljno razvijene socijalne i emocionalne veštine - smatra Nadejin Simić.

## **MENTALNI POREMEĆAJI**

Iako nema sistemskih istraživanja sprovedenih na reprezentativnom uzroku mladih Srbije, na osnovu određenih pokazatelja neminovno se zaključuje da raste broj poremećaja mentalnog zdravlja kod mladih.

- Istraživanje sprovedeno na 1.000 učenika urasta od 15 do 19 godina, koje je rađeno pre pet godina, pokazalo je da je više od 50 odsto učenika imalo bar jedan ozbiljan stresni događaj u periodu od dve godine, dok je kod petine učenika bilo i više stresnih događaja. Trećina učenika je ispoljila neki oblik nasilnog ponašanja, 10 odsto ima pojačana osećanja straha i uznemirenosti bez razloga i intenzivne nalete panike. Kod 45 odsto učenika postoji stalno osećanje brige o svakodnevnim stvarima, trećina je često tužna i lako zaplače, 12 odsto ima doživljaj potpune bezvrednosti, a sedam odsto je razmišljalo o prekidu života - kaže psiholog Marina Nadejin Simić.

Statistički podaci iz 2017. godine pokazuju da oko 60 odsto pacijenata u domovima zdravlja koji se obraćaju za stručnu pomoć zbog depresije pripadaju kategoriji mladih od 20 do 30 godina. Njihovi problem najčešće počinju u tinejdžerskom uzrastu.

- U Srbiji, kao i u ostalim zemljama razvijenog sveta, deca najčešće pate od anksioznosti, sindroma deficita pažnje, posttraumatskog stresnog poremećaja, poremećaja ponašanja i depresije - dodaje dr Ivana Stašević Karličić.

Procena je da danas jedan od pet adolescenata ima prolazne probleme mentalnog zdravlja, a 10 odsto ima problem koji ga ometa u razvoju.

- Vodeći uzrok smrti kod mladih adolescentnog uzrasta (12-24 godine) jeste depresija. Više od 90 odsto pokušaja samoubistva mladih direktno se dovodi u vezu sa depresivnim poremećajem ili zloupotrebom psihoaktivnih supstanci - ističe psiholog Nadejin Simić.

Izveštaj o realizaciji projekta "Sa problemima na ti", sproveden 2017/2018. godine na 900 srednjoškolaca u Srbiji, takođe ukazuje na rast depresivnosti i anksioznosti kod mladih.

- Profesionalnici koji rade s mladima u obrazovnom sistemu i sistemima socijalne i zdravstvene zaštite ukazuju na porast učestalosti i intenziteta mentalnih poremećaja kod mladih. Procenjuje se da današnji prosečan tinejdžer pokazuje simptome anksioznosti koji su po raznovrsnosti i intenzitetu jednaki pokazateljima anksioznosti kod tinejdžera sa psihološkim problemima šezdesetih godina prošlog veka - dodaje Nadejin Simić.

## **DEČACI PRKOSE, DEVOJČICE SE POVLAČE**

Većina istraživanja pokazuje da nema većih razlika u zastupljenosti mentalnih poremećaja kod ženskog i muškog pola. Veće razlike se pak ispoljavaju u učestalosti tipova poremećaja.

- Razlike su uslovljene biološkim i socijalnim činiocima. Socijalni se odnose na konvencionalna očekivanja okruženja o ponašanju definisanom rodnim ulogama. Postoje nepisana pravila kako se ponašaju devojke, a kako mladići, i šta je dozvoljeno jednom ili drugom polu. Društvo je, na primer, tolerantnije na ispoljavanje besa i korišćenje alkohola kod muškaraca nego kod žena. Tuga je rezervisana za ženski pol, dok se smatra slabošću kod muškog pola. U skladu sa tim su i različiti pojavni oblici psihičkih poremećaja - objašnjava psiholog Marina Nadejin Simić.

Prema nekim autorima, sve mentalne poremećaje možemo podeliti na eksteralizovane i interalizovane .

- Dečaci češće ispoljavaju eksteralizovane tipove poremećaja u ponašanju, neposlušnost, prkos, otpor i agresivnost. Kod devojčica su češći internalizovani poremećaji tipa povlačenja, izolacije, anksioznosti. Isti obrazac se ponavlja i u adolescenciji, kada devojke češće pokazuju znakove depresije, suicidalnih misli i poremećaja ishrane, dok su dečaci skloniji napadima besa, nasilju, destruktivnosti i stvarnoj realizaciji suicida - ističe Nadejin Simić.

Samoubistvo kod dece je uglavnom impulsivno. Nije autentično i u svom punom obliku se potpuno razlikuje u svojoj suštini od samoubistva odraslih, primećuje Stašević Karličić.

- U svakom slučaju, živite sa svojom decom i ne libite se da potražite stručnu pomoć jer više očiju uvek bolje vide - dodaje dr Ivana Stašević Karličić.

Kod devojaka su depresivnost i anksioznost češće nego kod mladića. One su sklonije intenzivnim paničnim napadima i fobijama.

- Kod mladića se pak ova osećanja izražavaju kroz antisocijalna ponašanja, impulsivnost i zloupotrebu psihoaktivnih supstanci. - pojašnjava psiholog Nadejin Simić.

### **NE REŠAVAJTE I PROBLEME DECI**

- Prezaštićujući vaspitni stil roditelja dodatno odmaže deci u razvoju mentalne otpornosti. Roditelji koji maze decu, boje se da ih frustriraju, da im postavljaju granice, nedosledni su u insistiranju na poštovanju pravila ponašanja ne pripremaju decu za život. Otklanjanje problema od dece, postavljanje na pijedestal porodičnog života, zamena uloga roditelja i dece, nerazvijanje odgovornosti dece vode ka problemima u snalaženju dece u životu - ističe naša sagovornica.

Deca se ne snalaze u školi, u vršnjačkom okruženju, postaju nezadovoljni, nepoverljivi i neprijateljski nastrojeni. Mladi koji nemaju adekvatnu podršku i oslonce u porodici, vršnjačkoj grupi i školi ostaju prepušteni sami sebi, medijima i uticaju različitih grupa. Tragajući za načinom prevazilaženja osećanja dosade ili krivice razvijaju sklonosti ka rizičnom ponašanju.

Iz ovoga se vremenom razvijaju različiti mentalni poremećaji, najčešće depresije, zatim anksiozni poremećaji, fobije, najčešće socijalna, suicidalna i samopovređujuća ponašanja, adolescentne krize, poremećaji ponašanja.

Uz uvažavanje značaja svih faza odrastanja, po mišljenju stručnjaka, najdramatičnijom se smatra period odrastanja iz deteta u odraslu osobu, odnosno doba puberteta.

- Tinejdžeri su posebno osetljivi u emocionalnom smislu, preradoznali i puni želje da se pokažu odrasli. Roditelji, nastavnici i svi koji na bilo koji način učestvuju u životu ovih divnih bića upravo u ovoj fazi njihovog odrastanja imaju odlučujuću ulogu posmatrača, čuvara, podrške i doslednog usmerivača na put zdravlja, pre svega. Životno iskustvo, moralne norme i zdravi stilovi života roditelja znatno doprinose odrastanju deteta u zrele i uspešne osobe. Zdravstveni sistem raspolaže resursima koji mogu mnogo da doprinesu naporima roditelja da sa decom na najbezbolniji način prođu ovu fazu, uz podsećanje da odgovornost za zdravlje dece deli sa svim segmentima društva u kojem živimo - pojašnjava dr Ivana Stašević Karličić.

Mnogo je važno, dodaje ona, da roditelji oslušuju svoje dete, da učestvuju aktivno u njegovom odrastanju i da se na prvi signal da nešto ipak nije u redu obrate za stručnu pomoć.

- Pojava bilo kojeg oblika "teškog odrastanja" može biti uzrok lošeg postignuća u školi, maloletničke delinkvencije, rizičnog seksualnog ponašanja, zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, što zahteva hitnu intervenciju stručnjaka iz domena mentalnog zdravlja, tim pre što su to sve značajni prediktori obolevanja u odrasloj dobi - savetuje dr Stašević Karličić.

### **KAKO POMOĆI**

Na dug put ozdravljenja dečje psihe, prema mišljenju stručnjaka, treba uključiti i edukaciju roditelja za razvijanje vaspitnih stilova koji će razviti psihološku otpornost dece i efikasnost u suočavanju sa svakodnevnim životnim problemima.

- Usmeravanje dece i mladih na zdrave stilove života, ali ne samo deklarativno. U praksi predškolskih, školskih, zdravstvenih i drugih institucija koje se bave decom i mladima treba sistematski organizovati aktivnosti koje su dostupne mladima, a kroz koje će razvijati pozitivne stavove prema zdravim stilovima života. Mogućnosti je mnogo, samo treba dobro isplanirati i krenuti u sistematsku realizaciju. Takođe, nepochodno je raditi na podršci razvoju emocionalnih i socijalnih veština mladih - kaže Marina Nadejin Simić.

Osnaživanje dece je važna stavka za roditelje.

- Potrebni su i dobra komunikacija, ali i realni zahtevi. U praksi je mnogo slučajeva emocionalno zanemarene dece čiji se roditelji fokusiraju samo na njihovu uspešnost u školi, sportu, zanemarujući njihove potrebe. Deca su osetljiva i prepoznaju naše postupke, ma kako ih mi objašnjavali. Važni su postupci, a ne priča - savetuje Nadejin Simić.

Deci treba dati podršku i kada su uspešni i kada nisu, ali i kada su srećni, tužni ili zbunjeni.

- Ključ dobrog odnosa roditelja i dece je безусловna ljubav koju ne treba mešati sa nedostatkom doslednih vaspitnih postupaka. Naša deca treba da znaju da smo im uvek na raspolaganju i da imaju poverenja da ćemo im pružiti pomoć i podršku u situacijama sa kojima ne umeju da izađu na kraj ili se loše osećaju - priča psiholog.

## **ŠKOLE BEZ SLUHA**

Kada je u pitanju obrazovni sistem naše zemlje, u prvom razredu gimnazijalci imaju 17 predmeta i nijedan se ne bavi razvojem socijalnih i komunikacionih veština i emocionalne inteligencije, koji su preduslovi mentalnog zdravlja.

- Postoje neki nastavni predmeti čiji sadržaj dozvoljava bavljenje ovom problematikom, ali je to na teorijskom nivou i sporadično. Zapanjujuće je koliko nemamo sluha za ovu problematiku. Smatram da ima resursa, ali nisu iskorišćeni jer ne uviđamo važnost ovakvih aktivnosti. U prethodnoj sistematizaciji radnih mesta koje je Ministarstvo prosvete sprovedo, posao su izgubili mnogi psiholozi, koji bi svojom stručnošću trebalo da budu nosioci ovakvih projekata - upozorava psiholog Marina Nadejin Simić.

Nastavni sadržaji su i dalje preobimni, deca i mladi uče gomile informacija koje mogu naći u drugim izvorima, a ne uče kako da upoznaju sebe.

- A upravo poznajući sebe, upoznajemo i druge i razvijamo socijalne i emocionalne veštine i socijalno poželjne stavove i vrednosti. Kad kažem socijalno poželjne, mislim na dobrobit i zdravlje i pojedinca i društva. U našem društvu se generalno nedovoljno promovise mentalno zdravlje, deca i mladi se ne upoznaju sa relevantnim pojmovima i ne razvija se svest o značaju očuvanja mentalnog zdravlja - priča Nadejin Simić.

## **Šta je majndfulness**



Majndfulness (mindfulness) čini skup tehnika koje su usmerene fokusiranju naše svesnosti, odnosno pažnje na sadašnjost. Cilj je življenje života u skladu sa realnošću koju prihvatamo.

- Treniranjem naše svesnosti/pažnje uz pomoć majndfulnessa mi učimo kako da budemo prisutni ovde i sada. Usmeravanjem pažnje na unutrašnja i spoljašnja iskustva bez vrednovanja, prihvatanje tih iskustava, bez pokušaja da ih promenimo, potisnemo ili zaustavimo, utiče na naše bolje funkcionisanje - objašnjava psiholog Marina Nadejin Simić.

U osnovi je proširivanje svesnosti o nama, našim mislima i osećanjima. Jedan od ciljeva je sticanje veština da se zaustavimo u našim preteranim razmišljanjima, brigama, mislima o prošlosti, budućnosti i svemu onome što i izaziva stres i neprijatna osećanja u nama. Programi zasnovani na majndfulnessu su se pokazali posebno uspešnim u oblastima smanjenja stresa i anksioznosti, i samim tim u poboljšanju mentalnog zdravlja.

- Naučna istraživanja su dokazala da primenjivanje tehnika majndfulnessa u svakodnevnom životu ima mnogo pozitivnih efekata na razvoj socijalnih veština, empatije i tolerancije, razvoj samopouzdanja, osećanja smirenosti i opuštanja, poboljšanje sposobnosti pažnje i pamćenja, sposobnosti samokontrole osećanja, samoumirivanja, smanjivanje anksioznosti i depresije i impulsivnog ponašanja. Sve nabrojano su komponente koje vode ka podizanju psihološke fleksibilnosti i otpornosti i lakšeg savladavanja životnih problema - kaže Nadejin Simić, i dodaje da je ovo suština prevencije razvoja psihopatologije.

### **Brnabić: Nema važnijih tema**

Premijerka Srbije Ana Brnabić pozvala je juče novinarku An Mari Alves Ćurčić, čija je ćerka počinila samoubistvo, da razgovaraju o problemu mentalnog zdravlja o kome je Ćurčićeva govorila u otvorenom pismu na Tviteru.

Prethodno je Ćurčićeva, majka voditeljke Marije Ćurčić (25) koja je u novembru prošle godine počinila samoubistvo, postavila nekoliko pitanja premijerki da bi ukazala na važnost usvajanja Nacionalne strategije za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju samoubistava.

„Molim vas, ukoliko imate vremena, da se vidimo da razgovaramo o tome šta sve možemo da uradimo. Mislim da ne postoji mnogo važnijih tema od ove. Ja vam apsolutno stojim na raspolaganju“, navela je Brnabićeva.

Povod za obraćanje Ćurčićeve bio je samoubistvo 12-godišnjeg dečaka sa juga Srbije. Ona se premijerki obratila pismom koje je objavila na svom profilu na Tviteru, a u kojem je ukazala da u Srbiji godišnje ima oko 1.300 samoubistava, kao i da pet odsto populacije pati od depresije, drugog uzroka smrtnosti među mladima od 15 do 25 godina (WHO).

### **Prva pomoć**

Prvi centar za mentalno zdravlje u "Beograđanki", svakog radnog dana od 9 do 18 sati daje besplatno stručno savetovanje i potrebne terapijske intervencije u skladu sa svetskim stručnim standardom. Vrata su otvorena svima, a takođe nije potrebno zakazivati termin posete.



- Nacionalna SOS linija za prevenciju samoubistva, na broj 011 7777 000, radi svakog dana tokom cele nedelje, i 24 časa je na raspolaganju svim građanima Srbije za pomoć u krizi. Takođe, Klinika "Dr Laza Lazarević", 24 časa dnevno, 365 dana u godini pruža hitnu medicinsku pomoć iz domena mentalnog zdravlja - kaže dr Stašević.

Javljanje psihijatru ili psihologu, traženje pomoći kada je teško - nije sramota.

- Svakog od nas nekada boli i duša, to je znak da smo živi i da vredimo. Klinika "Dr Laza Lazarević" i Ministarstvo zdravlja kroz kampanju "Razumevanje je najbolji lek za dušu" od oktobra 2017. godine neprestano vodi borbu protiv tabuizacije ljudi koji traže pomoć obezbeđujući svakodnevnu i laku dostupnost stručne pomoći - zaključila je dr Ivana Stašević Karličić.

### **Telefon za sprečavanje suicida najviše su pozivali iz Kraljeva**

U prve dve nedelje rada SOS linije za prevenciju suicida, najviše ljudi koji su okrenuli ovaj broj telefona bilo je iz unutrašnjosti Srbije. Prema podacima Klinike za psihijatrijske bolesti "Dr Laza Lazarević", Kraljevo je jedan od gradova iz unutrašnjosti Srbije koji prednjači po broju poziva.

U prve dve nedelje rada SOS linije za prevenciju suicida, zabeleženo je 320 poziva. Najzanimljiviji podatak je da je više poziva bilo iz unutrašnjosti zemlje nego iz Beograda. Kraljevo se, prema podacima Klinike "Dr Laza Lazarević", izdvojio kao grad iz unutrašnjosti Srbije iz kog je stizalo najviše poziva. Statistički podaci do kojih smo došli pokazuju povećanje broja samoubistava.

Prema podacima Zavoda za javno zdravlje iz Kraljeva, 2018. stopa samoubistava iznosila je 25 odsto, što je povećanje od 10 odsto u odnosu na 2017. godinu. U brojkama, u Kraljevu je prošle godine 30 ljudi izvršilo samoubistvo, dok je pre dve godine bilo 19 slučajeva. Otkazi, krediti, narkomanija, usamljenost, demencija su najčešći uzroci samoubistava, ali Negoslav Bradić, načelnik Službe psihijatrije u kraljevačkoj bolnici, kaže da se u Kraljevu izdvojio i alkoholizam.

- U našoj sredini postoji velika zloupotreba alkohola. Početkom zime imali smo izrazito povećan broj lečenih alkoholičara u najtežoj fazi sa psihičkim izmenama i poremećajima opšteg stanja. Njih je uglavnom porodica dovela u našu ustanovu na lečenje jer oni sami nisu pokazivali interesovanje za hospitalizaciju - kaže Bradić.

Prema Bradićevim rečima, na jedno izvršeno samoubistvo, postoji čak dvadeset pokušaja. Prosečna starost osoba koje su izvršile samoubistvo se kreće oko 60 godina. Podaci pokazuju da u poslednje dve godine u Kraljevu nije bilo osoba mlađih od 32 godine koje su izvršile samoubistvo.

Kraljevo je od jednog stabilnog grada u kojem su nekada postojali industrijski giganti, i s interesantnom turističkom ponudom, danas došao do toga da se njegovi stanovnici bore da se prehrane.

- Mislim da je depresivno raspoloženje, koje kreće onako latentno, i koje svaki pojedinac ne može da vidi, nešto što karakteriše građane Kraljeva. Jako me boli kada idem ulicom i ne vidim osmehe, nadu, ničega što bi ukazalo da nešto može da se promeni u skorijoj budućnosti. A mlad čovek hoće nešto više, sad i odmah - kaže Danijela Miletić Miladinović, klinički psiholog iz Kraljeva. (Nenad Božović)

### **Od depresije se leči 5.000 ljudi**

Depresija je bolest koju karakterišu tuga, gubitak interesovanja za događaje iz neposredne okoline, uz nemogućnost obavljanja svakodnevnih aktivnosti u trajanju od najmanje dve nedelje. Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije, depresija je glavni uzrok 800.000 samoubistava godišnje na svetskom nivou i predstavlja drugi vodeći uzrok smrti među mlađom populacijom (uzrasta od 15 do 25 godina) i vodeći uzrok nesposobnosti (invaliditeta) u populaciji od 15 do 44 godine - rekli su za "Blic" iz "Batuta".

U Srbiji od depresije pate 419.302 osobe. Prema podacima Instituta za javno zdravlje "Dr Milan Jovanović Batut", broj bolnički lečenih osoba sa dijagnozom depresije u 2017. je bio 4.643, a prosečna dužina trajanja bolničkog lečenja bila je 36,9 dana.



### **NOVE ŽRTVE GRIPA Dva muškarca preminula u Vranju**

R.M. (64) iz Vranja, preminuo je u subotu, 16. februara u Kliničkom centru u Nišu od posledica gripa.

Kako kažu njegovi prijatelji, R.M. se sa simptomima respiratorne infekcije javio lekaru u Vranju pre dve nedelje, prebačen je u Surdulicu, a zatim i u Klinički centar u Nišu.

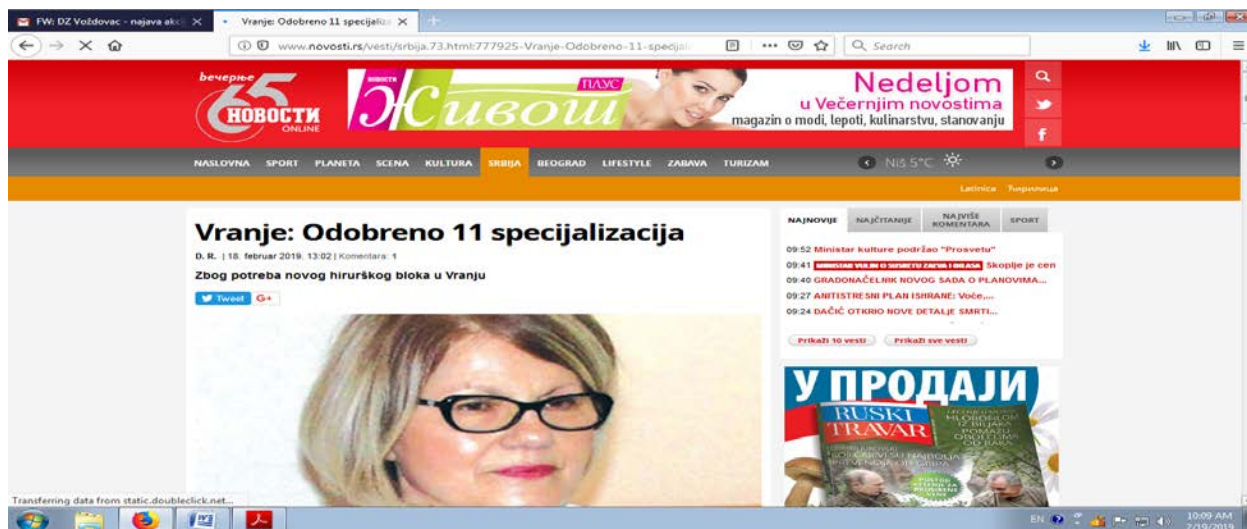
- Tamo je desetak dana proveo u jako teškom zdravstvenom stanju na aparatima, da bi preminuo u subotu. Njemu je na Institutu "Torlak" potvrđen virus gripa tipa A (N1H1) ili takozvani svinjski grip – kaže sagovornik OK radija.

Preminuli je bio srčani bolesnik, pa je virus gripa napao pluća i pogoršao njegovo opšte zdravstveno stanje.

Isti izvor navodi da R.M. nije jedini slučaj; u Golemom selu je nekoliko dana pre toga preminuo još jedan mlađi čovek koji je živeo sam.

Prema nepotvrđenim informacijama, prošle nedelje je od posledica gripa, takođe u Nišu, preminuo još jedan muškarac star 53 godine iz Zlatokopa.

# вечерње НОВОСТИ



## Vranje: Odobreno 11 specijalizacija

Zbog potreba novog hirurškog bloka u Vranju

POČETAK rada novog Hirurškog bloka u Vranju iziskuje veći broj stručnjaka za rad sa najsavremenijom opremom, pa se svi slažu da je ovdašnjem zdravstvenom centru - posle niza godina pauze - u poslednji čas odobreno 11 lekarskih specijalizacija.

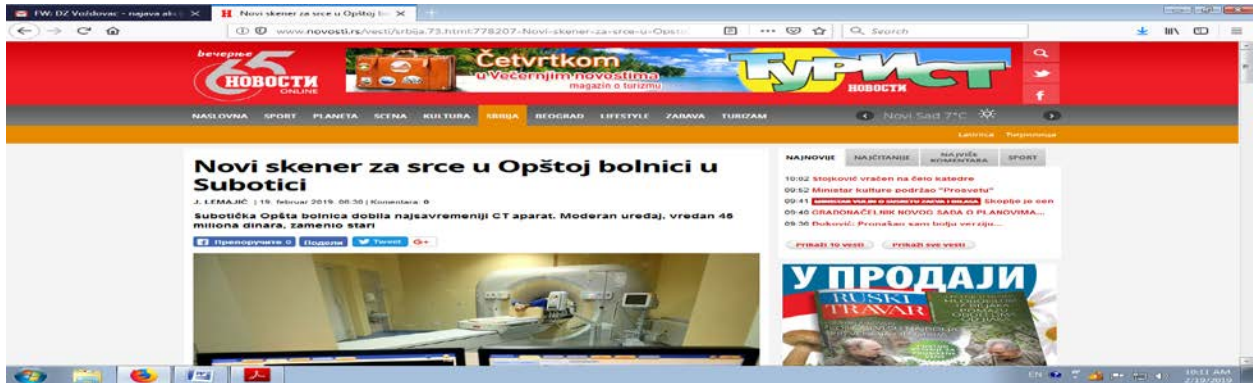
I, najpre je objavljen interni konkurs, a potom je Komisija Stručnog saveta ZC u Vranju pristupila bodovanju zainteresovanih kandidata...

- Kompletnu proceduru sprovodimo u dogovoru i saradnji sa Ministarstvom zdravlja, rukovodeći se ne samo potrebama novootvorenog Hirurškog bloka, već i činjenicom da veći broj specijalista za pet do sedam godina stiče uslove za penzionisanje - objašnjava direktor Zdravstvenog centra u gradu pod Pržarom dr Ljiljana Antić (na slici) i naglašava da su odabrani lekari koji imaju više staža u ustanovi i usavršavanje su zaslužili primernim radom, odnosno angažovanjem.

Hirurgija je, tako, dobila tri, a Ortopedija, Urologija i Interno po dve specijalizacije, dok će sa Ginekologije i Neurologije na usavršavanje po jedan lekar.

Istovremeno, Ministarstvo zdravlja je ZC u Vranju odobrilo i angažovanje još 32 lekara i 20 medicinskih sestara, ali je uslov promena Kadrovskog plana.

# вечерње НОВОСТИ



## Novi skener za srce u Opštoj bolnici u Subotici

Subotička Opšta bolnica dobila najsavremeniji CT aparat. Moderan uređaj, vredan 45 miliona dinara, zamenio stari

U OPŠTOJ bolnici u Subotici pušten je u rad novi CT aparat, čija će upotreba značajno unaprediti i ubrzati dijagnostiku koronarne bolesti srca i ostalih vaskularnih problema pacijenata.

Novi skener, čija vrednost iznosi oko 45 miliona dinara, zameniće CT aparat star 12 godina, na kome je samo tokom prošle godine obavljeno 7.700 pregleda.

- Najsavremeniji CT aparat značajno će unaprediti dijagnostiku, koja će biti brža, preciznija, jasnija, a posebno raduje to što će na njemu moći da se rade i različite angiografske procedure, koronarografije i što će moći u potpunosti da se umreži sa angio-salom - ističe prof. dr Zoran Gojković, pokrajinski sekretar za zdravstvo, dodajući da je u poslednje dve godine, Pokrajinska vlada u subotičku bolnicu uložila više do 180 miliona dinara, kako u opremu, tako i u različite infrastrukturne radove. - U protekle dve godine u subotičkoj bolnici zaposleno je više od stotinu medicinskih radnika, trenutno imamo 29 lekara koji su na specijalizaciji i koji će nastaviti da rade ono što su njihovi učitelji započeli.

Kako je istakao dr Slobodan Puškar, direktor Opšte bolnice u Subotici, ovu i sve prethodne investicije potpuno su zaslužili i opravdali lekari, medicinski radnici i kompletno osoblje bolnice, a njihov rezultat najbolje se ogleda u eliminisanju ili skraćivanju liste čekanja, kvalitetnijem lečenju i bržem ozdravljenju pacijenata.

- Nemamo liste čekanja za ortopediju i za koronarografiju, a novi skener ubrzaće dijagnostiku koronarne bolesti srca i ostalih vaskularnih problema koji su prisutni kod pacijenata - naglašava dr Puškar.

- Takođe, ovaj savremeni aparat pružiće kvalitetniju sliku, veću dijagnostičku preciznost i mnogo bolju dijagnostiku pacijenata koji su u pripremi za ostale procedure u bolnici.

## REKONSTRUKCIJA

SEDINOM ove godine očekuje se početak kompletne rekostrukcije bolnice, koja će koštati oko 25 miliona evra.

- Veoma sam srećan što je izrada projekta za ovaj posao pri kraju i polovinom ove godine ulazimo u tu ogromnu investiciju koju je obezbedila Vlada Srbije izdvojivši oko 25 miliona evra - najavio je gradonačelnik Bogdan Laban.

DNEVNE NOVINE  
**Kurir**



### KONGRES PEDIJATARA U BEOGRADU: Aktuelni problemi u pedijatriji 2019. u Sava centru

U Beogradu se, po 51. put, organizuje najveći kongres pedijataru u regionu - "Aktuelni problemi u pedijatriji 2019." u organizaciji Instituta za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije "Dr Vukan Čupić" i to u periodu od 25. februara do 1. marta 2019. u Sava Centru i u Institutu.

Sa tradicijom dugom više od pola veka ovaj skup, kao najveći pedijatrijski autoritet u regionu, okuplja najeminentnije stručnjake iz različitih oblasti pedijatrije, dečje hirurgije, otorinolaringologije, fizikalne medicine i ginekologije, a ove godine Beograd ima posebnu čast da bude domaćin i inostranim ekspertima iz oblasti dečje neurologije i to iz Francuske, Italije, Hrvatske i Slovenije.

Tečaj se organizuje pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja Republike Srbije, u saradnji sa Medicinskim fakultetom, Univerziteta u Beogradu.

Cilj kongresa je edukacija, međusobno povezivanje i širenje znanja u cilju poboljšanja kvaliteta lečenja, nege i zbrinjavanja dece i mladih u Srbiji i otvoren je za sve lekare, medicinske sestre i zdravstvene saradnike, odnosno za sve one koji direktno ili indirektno utiču na zdravlje mladih u Srbiji i regionu.

Više informacija o samom tečaju može se pronaći na sajtu kongresa ([app.imd.org.rs](http://app.imd.org.rs)) i sajtu Instituta ([www.imd.org.rs](http://www.imd.org.rs)).





## **Inspekcija će posetiti Opštu bolnicu u Leskovcu nakon smrti muškarca (64) koji je nag i bespomoćan ležao u Urgentnom centru**

**Pacijent je dovezen u Urgentni centar u izuzetno lošem stanju. Bio je neuhranjen, potpuno iscrpljen i dehidriran, kažu u Ministarstvu**

Fotografija Mihajla Đorđevića (64) koji je potpuno bespomoćan i dehidriran ostavljen da leži nag u Urgentnom centru Opšte bolnice u Leskovcu, potresla je celu Srbiju. Na pitanje Telegrafa šta će učiniti tim povodom, u **Ministarstvu zdravlja poručuju da će inspekcija posetiti bolnicu i utvrditi kako je lečen ovaj nesrećni deka, zaboravljen od svih.**

- **Inspekcija je obavешtena o svemu i obaviće nadzor u Opštoj bolnici u Leskovcu.** Ipak, treba imati u vidu da je pacijent dovezen u Urgentni centar u izuzetno lošem stanju. Bio je neuhranjen, potpuno iscrpljen i dehidriran. **Reč je o pacijentu koji je socijalni slučaj - napominju u Ministarstvu zdravlja.**

Kako se pretpostavlja, **Mihajlo (64) je ležao potpuno nag u Urgentnom centru Opšte bolnice Leskovac tri dana jer ni na jednom odeljenju nisu želeli da ga prime.** Porodica je o njegovom stanju obavешtena tri dana kasnije i takođe je odbila da ga vodi kući uz obrazloženje da je u jako lošem stanju i da mu je potrebna zdravstvena nega.

- O svemu dalje, ko je kriv a ko nije zato što je moj otac umro, istraživaće nadležni organi - rekao je njegov sin Milan.

**U leskovačkom Centru za socijalni rad upozorili su da su već godinama unazad da ovakvi socijalni slučajevi, pa i beskućnici, sve veći problem celog socijalnog sistema u Srbiji i da, nažalost, na lokalnu ne postoje ustanove za prihvatanje takvih lica.**

Bez obzira na to, nedopustivo je da se bilo ko, samo zato što nema nikoga ko bi brinuo o njemu, u bolnici ostavi bez ikakve brige, u tako lošem stanju. **Da nam nedostaje saosećanja i više odgovornosti, svima je jasno, ali kad već toga nema, postoje i drugi načini da se svaka služba primora da savesno radi posao.**



A screenshot of a web browser displaying a news article on the RTS website. The browser's address bar shows the URL 'www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/3425111/iz-instituta-za-'. The website's navigation bar includes categories like 'RADIO-TELEVIZIJA SRBIJE', 'FILMSKI PROGRAM', 'RTS PREDSTAVLJA', 'DIJASPORA', 'MUZIČKA PRODUKCIJA', 'PGP', 'EVROSONG 2019', and social media icons. The main article title is '1 KUHIŃA MOGA KRAJA NEDEĽJOM U 15.00' with a sub-headline 'Iz Instituta za transfuziju krvi pozivaju davaoce, potrebne sve grupe'. The article text states: 'U Institutu za transfuziju krvi Srbije apeluju da se jave dobrovoljni davaoci krvi, zbog nestašice te dragocene tečnosti. Tome su uzrokovale respiratorne infekcije, grip, odmori, produžen raspust, praznici, povećan broj obolelih od drugih bolesti, pa je odziv bio znatni manji.' The source is cited as 'IZVOR: RTS'. The browser's taskbar at the bottom shows the date and time as '9:20 AM 2/19/2019'.

### Iz Instituta za transfuziju krvi pozivaju davaoce, potrebne sve grupe

U Institutu za transfuziju krvi Srbije apeluju da se jave dobrovoljni davaoci krvi, zbog nestašice te dragocene tečnosti. Tome su uzrokovale respiratorne infekcije, grip, odmori, produžen raspust, praznici, povećan broj obolelih od drugih bolesti, pa je odziv bio znatni manji.

Saradnik za odnose s javnošću Instituta za Transfuziju krvi Gordana Antuljeskov kaže za RTS da je smanjen broj davalaca ali i ekipa Instituta.

"Neke akcije se i otkazuju i zbog toga pozivamo sve punoletne zdrave građane Srbije da u ekipama Instituta ili u Institutu za transfuziju krvi Srbije daju krv, a potrebne su sve krvne grupe", napominje Antuljeskovljeva.



DOM ZDRAVLJA



NASTAVLJAMO SA AKCIJAMA  
BESPLATNIH PREVENTIVNIH PREGLEDA

Šećerna bolest - tihi ubica

Obaveštavamo Vas da će se u organizaciji Doma zdravlja „Voždovac“, Službe za polivalentnu patronažu, uz podršku kompanije Medicin, sprovesti aktivnosti u periodu od 07.02. do 21.02.2019. godine u mesnim zajednicama.

MESTO ODRŽAVANJA	DATUM I VREME ODRŽAVANJA	Intervencija i zdravstveno- vaspitni rad
MZ „Mitrovo Brdo“ Ul. Zaplanjska 86	četvrtak, 21.02.2019. god. od 8:30 do 9:30 časova	TA, Glikemija Zdravi stilovi života Prevenција nezaraznih hroničnih bolesti Skringing u službi zdravlja

Napomena:

- Hrana dovodi do povećanja koncentracije glukoze u krvi, tako da pre dolaska ne smete doručkovati, piti mleko, čaj, kafu i sokove, niti uzimati alkohol.
- Prethodnog dana uzimati obroke bez ugljenih hidrata. Poslednji obrok potrebno je da bude do 20:00 časova



Nadamo se velikom odazivu građana manifestaciji, koja će sadržajem i efektima doprineti sveopštim naporima u zajedničkoj borbi protiv ove podmukle bolesti.